

FACT SHEET

CRITERIA EN INDICATOREN: DUURZAAM BOSBEHEER IN DE PRAKTIJK — IN CANADA EN DAARBUITEN

Duurzaam bosbeheer verenigt op evenwichtige wijze een breed scala van waarden — milieuwaarden, economische, maatschappelijke en culturele waarden —, met het oog op de huidige en de toekomstige generaties. Canada behoorde tot de eerste landen die het belang van duurzaam bosbeheer onderschreven en hiervoor een kader van criteria en indicatoren hebben opgesteld.

Criteria en indicatoren zijn van grote waarde in Canada. Wie hier duurzaam bosbeheer bedrijft heeft immers te maken met een complexe verzameling waarden, die op verschillende tijdstippen op een enorm grondgebied moeten worden gemeten. Dit is ook internationaal van belang, omdat 10 procent van alle bossen op aarde zich in Canada bevindt.

In Canada is 93 procent van de bossen eigendom van de staat. Criteria en indicatoren worden gebruikt bij het opstellen van nationaal, provinciaal en territoriaal beleid en bij het opstellen van wet- en regelgeving op het gebied van bosbeheer. Met behulp van het Canadese kader kunnen ook andere landen vaststellen hoe het bij hun gesteld is met duurzaam bosbeheer — zowel de huidige toestand als trends — en hierover rapporteren.

Voordelen van criteria en indicatoren

Criteria en indicatoren zijn praktische hulpmiddelen op wetenschappelijke basis, waarmee de toestand van bossen kan worden beoordeeld en duurzaam bosbeheer kan worden ondersteund. Alle betrokkenen — van beleidsmakers en instanties die zich op

landelijk of provinciaal niveau bezighouden met beheer en beleid van hulpbronnen, tot bosbouwbedrijven, certificeringsinstanties en eigenaars van kleine bosbouwgebieden — kunnen hiermee hun voortgang op het gebied van duurzaam bosbeheer definiëren, beoordelen, monitoren en rapporteren. Dit geldt zowel voor particulier als voor door de staat beheerd bosgebied.

Voordelen van criteria en indicatoren:

- ondersteuning bij het verzamelen en integreren van informatie per rechtsgebied en per tijdvak;
- een middel om een breed scala aan waarden en verwachtingen van verschillende betrokken partijen te herkennen en erop in te spelen;
- een wegwijzer naar het verbeteren van de praktijk door middel van flexibel beheer;
- een systeem waarmee gegevensverwerving en statusrapportage kunnen worden gestandaardiseerd, zodat binnen rechtsgebieden trends kunnen worden waargenomen en men op alle niveaus beslissingen kan nemen op basis van waarneembare feiten.

Wat is duurzaam bosbeheer precies?

“Duurzaam bosbeheer bestaat onder meer uit activiteiten of programma’s die ecologisch levensvatbaar, economisch uitvoerbaar en maatschappelijk wenselijk zijn. De afgelopen tien jaar zijn de waarden, de geografische schaal en de tijdshorizon voor duurzaam bosbeheer sterk uitgebreid, waardoor beleid en uitvoering nog complexer zijn geworden.”

National Forest Strategy Final Evaluation Report, 2008

Canada: een koploper

Canada’s betrokkenheid bij criteria en indicatoren begon in 1994 met het ‘Montréal Process’ (www.mpci.org/). De twaalf rechtsgebieden die hieraan deelnamen, waaronder Canada, Rusland en de Verenigde Staten, kwamen overeen om met behulp van criteria en indicatoren de vooruitgang in duurzaam bosbeheer in arctische en gematigde streken te definiëren, meten en rapporteren.

Dit leidde ertoe dat in 1995 zeven criteria en 67 indicators werden goedgekeurd, waarmee een kader werd gecreëerd dat sindsdien de basis vormt voor criteria en indicatoren in alle aangesloten landen.

In 1995 publiceerde de Canadian Council of Forest Ministers (CCFM) een Canadees kader van zes criteria en 83 indicatoren, dat was ontwikkeld met input van velerlei betrokkenen. Na een grondig publiek proces van controle en revisie werd een beter afgesteld kader van zes criteria en 46 indicatoren opgesteld, dat in 2003 werd gepubliceerd (www.ccfm.org/current/ccitf_e.php).

FACT SHEET

Wat zijn criteria en indicatoren?

Criteria definiëren het scala aan waarden die duurzaam bosbeheer ondersteunen. Dit kunnen waarden zijn die betrekking hebben op het milieu, of economische, maatschappelijke of culturele waarden. *Indicatoren* zijn objectieve maatstaven voor het verzamelen en samenvatten van gegevens.

Hoe Canada criteria en indicatoren gebruikt

In Canada worden de criteria en indicatoren op nationaal en lokaal niveau gebruikt — door federale instanties, provincies en territoria, non-gouvernementele organisaties, ondernemers, certificeringsinstanties en onderzoekers. Nu de belangstelling voor duurzaam bosbeheer toeneemt, hebben veel landen Canada gevraagd om te helpen bij het ontwikkelen van criteria en indicatoren.

Nationaal gebruik van criteria en indicatoren

Op nationaal niveau zal de CCFM de criteria en indicatoren gebruiken om prestaties te meten en beoordelen met betrekking tot de strategische langetermijnvisie voor de Canadese bossen, zoals gepubliceerd in 2008. Het uiteindelijke doel van *Vision for Canada's Forests: 2008 and Beyond* is om Canada het beste land op het gebied van duurzaam bosbeheer te maken en ervoor te zorgen dat Canada wereldwijd toonaangevend wordt voor vernieuwing in de bosbouwsector.

De criteria en indicatoren dienen als richtlijn voor onderzoek op nationaal niveau. Een voorbeeld hiervan is het Sustainable Forest Management Network, een interdisciplinair universitair onderzoeksverband dat met behulp van de criteria en indicatoren onderzoeksvragen voor duurzaam bosbeheer vaststelt.

Canada is altijd op zoek naar nieuwe manieren om criteria en indicatoren te gebruiken en blijft werken aan steeds betrouwbaarder rapportages van diverse nationale en internationale initiatieven, zodat deze rapportages een erkende informatiebron voor nationaal bosbeheer kunnen worden. Met de gerap-

porteerde gegevens laat de Canadese regering aan de internationale markten zien hoe Canada de betrokkenheid bij duurzaam bosbeheer invult.

Regionaal/lokaal gebruik van criteria en indicatoren

In Canada ligt de verantwoordelijkheid voor bosbeheer grotendeels bij provincies en territoria; deze beslissen zelf hoe ze de criteria en indicatoren in hun bosbouwbeleid, praktijk en verantwoordelijkheid inpassen.

Veel provincies gebruiken de indicatoren van de CCFM als basis voor rapportages over de toestand van hun bossen of hun milieusituatie, of voor bosbeheerplanning. British Columbia, Ontario, Newfoundland en Saskatchewan hebben het gebruik van indicatoren bij de beoordeling van duurzaam bosbeheer wettelijk verplicht gesteld.

Het Canadian Model Forest Network (www.modelforest.net/), een organisatie die zich richt op de uitvoering van duurzaam bosbeheer in de praktijk, ontwikkelt met behulp van het door de CCFM opgestelde kader indicatoren die voldoen aan regionale en lokale voorwaarden.

Ondersteuning van externe certificering

Canada is wereldwijd toonaangevend voor onafhankelijke boscertificering (www.certificationcanada.org), een proces dat kopers van bosproducten de garantie geeft dat de producten afkomstig zijn uit legale, verantwoord beheerde bronnen. Een van de drie internationaal erkende certificeringprogramma's die in Canada worden gebruikt, is ontwikkeld door de Canadian Standards Association (CSA). De vereisten van dit programma zijn direct gebaseerd op de criteria en indicatoren van de CCFM en het gebruik hiervan is verplicht bij externe controles.

Criteria en indicatoren kunnen, eventueel na aanpassing, zorgen voor een zodanige kwantitatieve betrouwbaarheid dat alle drie de certificeringsprogramma's — CSA, de Forest Stewardship Council en het Sustainable Forestry Initiative — op basis hiervan de duurzaamheid van het bosbeheer kunnen beoordelen.

Bedrijven kunnen de indicatoren op lokaal niveau gebruiken als checklist om te bepalen hoe ze kunnen voldoen aan de certificeringseisen voor duurzaam bosbeheer.

Canada's nieuwste criteria

1. **Biologische diversiteit:** Het handhaven van biologische diversiteit zodat organismen en ecosystemen zich kunnen aanpassen aan een verandering in leefomgeving.
2. **Conditie en productiviteit van ecosystemen:** Zorg dragen dat ecosystemen van bossen verstoringen door natuurlijke of menselijke oorzaken kunnen opvangen en ervan kunnen herstellen, met behoud van ecologische functies en processen
3. **Bodem en water:** Beheertechnieken aanpassen om verstoringen, erosie en compactie te minimaliseren.
4. **Rol in wereldwijde ecologische cycli:** Zorg dragen dat bossen kunnen profiteren van en bijdragen aan de zelfregulerende processen die verantwoordelijk zijn voor de kringloop van koolstof, water, stikstof en andere elementen die essentieel zijn voor het leven op aarde.
5. **Economische en maatschappelijke voordelen:** Op lange termijn een breed scala aan goederen en diensten leveren, met significante economische en maatschappelijke voordelen.
6. **Maatschappelijke verantwoordelijkheid:** Rekening houden met maatschappelijke waarden op het gebied van bosbeheer, en erkennen dat plattelandsgemeenschappen voor hun economische, sociale en culturele welzijn op het bos zijn aangewezen.

Voor meer informatie:

Canadian Council of Forest Ministers
(www.ccfm.org)

*A Vision for Canada's Forests:
2008 and Beyond*

Criteria and Indicators of Sustainable Forest Management in Canada

Natural Resources Canada
(www.nrcan.gc.ca)

Montréal Process (www.mpci.org/)